

Sisältö

Esipuhe	8
Johdanto	10
Miksi tämä kirja kannatti kirjoittaa?	11
Maahanmuuttajanuoret omalla tiellä.....	14
Maahanmuuttajat suomalaisessa koulutusjärjestelmässä	19
OSA 1 Tausta-ajattelua maahanmuuttajien oppimisvaikeuksien arviointiin	25
Oppimisvaikeuden arvioinnin viitekehys	26
Kasvu- ja toimintaympäristöt.....	30
Lapsi oppii perheen arjessa	30
Erilaiset lähtökohdat oppimiselle ja etenemiselle	35
Ympäristöt muuttuvat, kun tullaan uuteen maahan	38
Maahanmuuttajanuoret	41
Nuori on kartuttanut taitojaan omista ympäristöissään.....	42
Monikielisyys on maahanmuuttajanuoren arkea.....	45
Maahanmuuttajanuori ja nuoruusikä	50
Oppimisen perusedellytyksistä huolehtiminen.....	55
Toisen kielen oppija koulussa ja opiskelemassa.....	57
Oppimisvaikeuksien arviointikäytännöt ja -välineet.....	65
Normien käytön hankaluus oppimisvaikeuden määrittelyssä.....	66
Arviointivälineiden käyttö maahanmuuttajien oppimisvaikeuden arvioinnissa	69
Viitekehyksestä käytäntöön.....	72
Nuoren ja perheen kanssa tehtävä työ	72
Miten arvioida maahanmuuttajan oppimisvaikeutta?	79

OSA 2 Oppimisvaikeus ja arviointityö	81
Mitä oppimisvaikeus on?.....	82
Oppimisvaikeuden yleinen määritelmä.....	82
Oppimisvaikeus maahanmuuttajilla.....	84
Oppimisvaikeuksien arviointi on ammattilaisten yhteistyötä.....	87
Millaisen pohjan kielitaito ja muut koulutaidot antavat oppimiselle?..	88
Opettajan havainnoista erityisopettajan arviointiin.....	90
Kielitaidon arviointi osana oppimisvaikeuden arviointia.....	92
Miten psykologi arvioi taitoja?.....	94
Mitä toimintaterapeutin arviointi tuo oppimisvaikeuksien arviointiin?	96
Käytännön vinkkejä arviointityöhön.....	98
Miten oppimisvaikeuksien arvioinnista puhutaan nuoren ja perheen kanssa?.....	99
Vanhempien käsitys nuoren tilanteesta, kehityksestä ja oppimisesta	100
Millaisia kysymyksiä koulu- ja oppimishistorian selvittämiseen liittyy?	101

OSA 3 Kokemuksia ja käytännön esimerkkejä

oppimisvaikeuksien tunnistamisesta	105
Dinan kouluongelmien taustalla onkin lukemisen vaikeutta – lukemisen erityisvaikeuden toteaminen monikielisillä nuorilla.....	106
Arkirytmi ja kiinnostuksen kohteet.....	107
Monipuolinen kuva koulutaidoista.....	110
Miten lukemisen vaikeus tunnistetaan?.....	117
Keskeisiä kysymyksiä maahanmuuttajien lukivaikeuden tunnistamisessa.....	120
Tukea ja tulevaisuuden suunnittelua.....	124
Laskutaitojen oppiminen on lvanille hankalaa – esimerkki matematiikan oppimisvaikeuksista.....	127
"mä teen läksyjä ihan sikana".....	128
Monipuolinen kuva koulutaidoista.....	130
Matematiikan vaikeudet näkyvät peruslaskutaidoissa.....	138
Tukea ja tulevaisuuden suunnittelua.....	141

Aminalla on matematiikan taitoja, vaikka koulumatematiikka on hankalaa – matematiikan perustaitojen harjoittelua	144
Monipuolinen kuva Aminan taitojen oppimisesta	145
Perustaitojen oppimiseen tarvitaan aikaa ja opetusta	158
Matematiikan taitoja pitää seurata.....	161
Toisen kielen vaikeutta vai kielellistä erityisvaikeutta – miksi Sergein suomen kielen taito ei etene?	163
Sergeillä on vaikeuksia päästä jatko-opintoihin.....	163
Tukea ja tulevaisuuden suunnittelua.....	172
Kielelliset erityisvaikeudet on todettava myös omassa äidinkielessä..	173
Oppimisen ja arkielämän isot pulmat – laaja-alaiset oppimisvaikeudet hankaloittavat Leylan itsenäistymistä	187
Tietoa koulunkäynnistä ja arkielämästä	188
Monipuolinen kuva taidoista	192
Leylalla on laaja-alaisia oppimisvaikeuksia	199
Tukea ja tulevaisuuden suunnittelua.....	203
Päätössanat.....	206
Nuoren kanssa työskenneltäessä muistettava	207
Oppimisvaikeuksien parissa työskenneltäessä muistettava	209
Nuorten haaveet ja tarjotut koulutusmahdollisuudet.....	212
Uusia toimintamalleja	214
Lähteet.....	216